

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی دولت، هیئت وزیران در جلسه های ۱۳۹۴/۱۲/۲، ۱۳۹۵/۱/۱۱ و ۱۳۹۵/۵/۲۷ به پیشنهاد وزارت کشور و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران آیین نامه تشکل های مردم نهاد را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه تشکل های مردم نهاد

ماده ۱- نهاد مدنی نهادی غیردولتی است که به منظور فعالیت در راستای توسعه اجتماعی، فرهنگی و سیاسی ایجاد شده یا می شود. تبصره - منظور از غیردولتی، عدم وابستگی به دولت و نهادهای حاکمیتی، عدم دخالت دولت و نهادهای حاکمیتی در تاسیس، اداره و استمرار و همچنین عدم فعالیت مقامات و مسئولان و کارکنان دولتی و نهادهای حاکمیتی با استفاده از جایگاه حقوقی خود، به عنوان موسس یا عضو است.

ماده ۲- تشکل مردم نهاد که در این آیین نامه "تشکل" نامیده می شود، نهاد غیرسیاسی و غیرانتفاعی بوده و با رویکردی اجتماعی توسط جمعی از اشخاص حقیقی به شکل داوطلبانه و با رعایت مفاد این آیین نامه در موضوع مشخص پروانه فعالیت دریافت کرده و به ثبت می رسد.

تبصره ۱- منظور از غیرسیاسی، نداشتن فعالیت سیاسی موضوع قانون فعالیت احزاب، جمعیت ها و انجمن های سیاسی و صنفی و انجمن های اسلامی یا اقلیت های دینی شناخته شده - مصوب ۱۳۶۰- و منظور از غیرانتفاعی، عدم برداشت مستقیم یا غیرمستقیم سود و سایر منافع اقتصادی حاصل از انجام فعالیت ها، به نفع اعضا، موسسان، مدیران و کارکنان یا افراد وابسته آنان است.

تبصره ۲- شبکه موضوع ماده (۴) با داشتن سایر شرایط، از حکم لزوم تاسیس تشکل توسط جمعی از اشخاص حقیقی و تشکل محلی موضوع ماده (۲۱) با داشتن سایر شرایط از حکم لزوم دریافت پروانه فعالیت و ثبت تشکل مستثنی هستند.

تبصره ۳- نهادهای عمومی غیردولتی، اتاق ها و تشکل های اقتصادی، تعاونی ها، سازمان های صنفی و حرفه ای، احزاب و تشکل های سیاسی، کانون ها و سازمان های دانشجویی و دانش آموزی، سازمان های کارگری و کارفرمایی فعال در دانشگاه ها، مدارس و کارخانجات، انجمن های علمی، مؤسسات فرهنگی، هنری و ادبی، هیئت های مذهبی، باشگاه های ورزشی، مراکز ترک اعتیاد، مؤسسات تجاری و انتفاعی و مؤسسات موضوع بندهای (۱) تا (۱۲) ماده (۲۶) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت - مصوب ۱۳۸۰- مصداق تشکل نبوده و از شمول این آیین نامه خارج هستند.

ماده ۳- محدوده جغرافیایی فعالیت هر تشکل، یکی از سطوح ملی، منطقه ای، استانی، شهرستانی یا بین المللی است.

تبصره ۱- سطح منطقه ای حداقل دو و حداکثر پنج استان است و سطح بین المللی به خارج از مرزهای ایران گسترش دارد.

تبصره ۲- محدوده جغرافیایی فعالیت تشکل محلی موضوع ماده (۲۱) یک روستا یا محله شهری است.

ماده ۴- تشکل هایی که موضوع فعالیت آنها مشترک است در صورت وجود شرایط زیر می توانند تقاضای تشکیل شبکه در سطوح ملی یا استانی کنند:

الف- حداقل پنج تشکل باشند.

ب- حداقل دو سال از تاریخ ثبت آنها گذشته باشد.

پ- به وظیفه مندرج در ماده (۳۱) عمل کرده باشند.

تبصره- تشکل هایی که در سطح بین المللی فعالیت می کنند نمی توانند تقاضای تشکیل شبکه کنند.

ماده ۵- نهادهای مدنی خارجی که در یکی از کشورهای جهان رسماً به ثبت رسیده و ماهیت اجتماعی دارند می‌توانند در صورت داشتن شرایط مربوط و اخذ پروانه فعالیت با رعایت این آیین‌نامه و به خصوص مواد (۲۳) و (۲۴) در ایران فعالیت کنند.

ماده ۶- شورای ملی توسعه و حمایت از تشکل‌ها به عنوان مرجع اصلی سیاست‌گذاری و توسعه تشکل‌ها در سه سطح ملی، استانی و شهرستانی تشکیل و دبیرخانه آن به ترتیب در وزارت کشور، استانداری‌ها و فرمانداری‌ها با رعایت قوانین و مقررات مربوط دایر می‌شود.

ماده ۷- شورای ملی توسعه و حمایت از تشکل‌ها که در این آیین‌نامه "شورای ملی" نامیده می‌شود، مرکب از معاون اجتماعی وزیر کشور به عنوان رییس، نمایندگان وزارتخانه‌های تعاون، کار و رفاه اجتماعی، ورزش و جوانان و دادگستری و سازمان‌های حفاظت محیط زیست و میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و معاونت‌های امور زنان و خانواده و حقوقی رییس‌جمهور و حسب مورد دستگاه یا دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط و چهار نماینده منتخب از تشکل‌های ملی و منطقه‌ای است.

تبصره- نحوه انتخاب و مدت عضویت نمایندگان تشکل‌های عضو شورای ملی بر اساس دستورالعمل اجرایی این آیین‌نامه تعیین می‌شود.

ماده ۸- وظایف و اختیارات شورای ملی به شرح زیر است:

الف- تعیین سیاست‌های ترویجی، تشویقی و فرهنگ‌سازی برای تعمیق، ارتقا و نهادینه کردن مشارکت اجتماعی مردم از طریق تشکل‌ها.

ب- هماهنگی میان دستگاه‌های اجرایی به منظور ظرفیت‌سازی، ساماندهی و توانمندسازی برای توسعه تشکل‌ها و نظارت بر آنها.

پ- رسیدگی به اعتراضات تشکل‌ها از شوراهای استانی و شهرستانی و دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط.

ت- نظارت بر فعالیت‌ها و عملکرد تشکل‌های ملی و منطقه‌ای و بررسی و اعلام نظر در مورد تخلف‌ها و گزارش‌های رسیده از عملکرد تشکل‌ها.

ث- اعلام نظر و تصمیم‌گیری در مورد صدور پروانه فعالیت برای تشکل‌های ملی و منطقه‌ای و شبکه‌های موضوع ماده (۴).

ج- نظارت بر حسن اجرای مفاد این آیین‌نامه در سطح کشور.

تبصره- مصوبات شورای ملی با تایید وزیر کشور در حدود وظایف موضوع این ماده و رعایت قوانین و مقررات مربوط ابلاغ می‌شود و دبیر شورای ملی، مسئولیت ابلاغ، پیگیری و نظارت بر حسن اجرای مصوبات و ارایه گزارش به شورای ملی را بر عهده دارد.

ماده ۹- شورای استانی توسعه و حمایت از تشکل‌ها که در این آیین‌نامه "شورای استانی" نامیده می‌شود، مرکب از معاون ذی‌ربط استاندار به عنوان رییس، نمایندگان ادارات کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی، ورزش و جوانان، حفاظت محیط‌زیست و میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان و دستگاه یا دستگاه‌های تخصصی استانی حسب مورد و دو نماینده منتخب از تشکل‌های استانی است.

ماده ۱۰- وظایف و اختیارات شورای استانی به شرح زیر است:

الف- اجرای مفاد این آیین‌نامه در سطح استان.

ب- اجرای مصوبات ابلاغی از سوی شورای ملی.

پ- نظارت بر عملکرد و هماهنگی میان دستگاه‌های اجرایی استانی به منظور اجرای این آیین‌نامه و مصوبات شورای ملی.

ت- حمایت از مشارکت تشکل‌های استانی در فرآیند توسعه پایدار استان.

- ث- اعلام نظر و تصمیم‌گیری در مورد صدور پروانه فعالیت برای تشکل‌های استانی.
- ج- بررسی و تصمیم‌گیری در مورد گزارش‌های ارایه‌شده از سوی دبیرخانه شورای استانی درباره عملکرد یا تخلفات تشکل‌های استانی.
- چ- تعامل با دستگاه‌های اجرایی استان در خصوص نحوه و آگذاری امور اجتماعی قابل و آگذاری استان.
- ح- تعیین سیاست‌های حمایتی برای توان‌افزایی و توسعه کمی و کیفی تشکل‌های استانی.
- خ- ارایه گزارش موردی و سالانه از وضعیت کمی و کیفی توسعه تشکل‌های استانی، شهرستانی و محلی به شورای ملی.
- ماده ۱۱- شورای شهرستانی توسعه و حمایت از تشکل‌ها که در این آیین‌نامه شورای شهرستانی نامیده می‌شود، مرکب از فرماندار به‌عنوان رییس، نمایندگان ادارات تعاون، کار و رفاه اجتماعی، ورزش و جوانان، حفاظت محیط زیست و میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری شهرستان و دستگاه‌های تخصصی شهرستانی حسب مورد و دو نماینده منتخب از تشکل‌های شهرستانی است.
- ماده ۱۲- وظایف و اختیارات شورای شهرستانی به شرح زیر است:
- الف- اجرای مفاد این آیین‌نامه در سطح شهرستان.
- ب- اجرای مصوبات ابلاغی از سوی شورای ملی و شورای استانی مربوط.
- پ- نظارت بر عملکرد و هماهنگی میان دستگاه‌های اجرایی شهرستانی به‌منظور اجرای این آیین‌نامه و مصوبات شورای ملی و شورای استانی مربوط.
- ت- حمایت از مشارکت تشکل‌های شهرستانی در فرآیند توسعه پایدار شهرستان.
- ث- اعلام نظر و تصمیم‌گیری در مورد صدور پروانه فعالیت برای تشکل‌های شهرستانی.
- ج- بررسی و تصمیم‌گیری در مورد گزارش‌های ارایه‌شده از سوی دبیرخانه شورای شهرستانی درباره عملکرد یا تخلفات تشکل‌های شهرستانی.
- چ- تعامل با دستگاه‌های اجرایی شهرستان در خصوص نحوه و آگذاری امور اجتماعی قابل و آگذاری شهرستان.
- ح- تعیین سیاست‌های حمایتی برای توان‌افزایی و توسعه کمی و کیفی تشکل‌های شهرستانی.
- خ- ارایه گزارش موردی و سالانه از وضعیت کمی و کیفی توسعه تشکل‌های شهرستانی و محلی به شورای ملی و شورای استانی مربوط.
- ماده ۱۳- انتخاب نمایندگان تشکل‌ها برای عضویت در شوراهای استانی و شهرستانی، بر اساس دستورالعمل مصوب شورای ملی صورت می‌گیرد.
- ماده ۱۴- درخواست تاسیس تشکل‌ها متناسب با محدوده مورد نظر برای فعالیت به دبیرخانه شورای ذی‌ربط ارایه می‌شود و دبیرخانه شوراهای ملی، استانی و شهرستانی موظفند ظرف یک ماه از تاریخ دریافت درخواست تاسیس تشکل، نسبت به بررسی درخواست اقدام و در صورتی که درخواست ارایه‌شده مغایرتی با شرایط تاسیس تشکل در چارچوب مفاد این آیین‌نامه، نداشته باشد اجازه تاسیس تشکل را صادر کنند.
- تبصره ۱- اجازه تاسیس صرفاً به معنای موافقت اولیه و موقت با درخواست صدور پروانه تشکل و طی مراحل دریافت پروانه فعالیت است و پروانه فعالیت محسوب نمی‌شود.

تبصره ۲- جوانان متقاضی تاسیس تشکل می‌توانند درخواست خود را برای بررسی و صدور اجازه تاسیس تشکل با رعایت ترتیبات مقرر در این ماده به وزارت ورزش و جوانان ارائه کنند .

ماده ۱۵- پس از صدور اجازه تاسیس تشکل، هیئت موسس آن باید ظرف یک ماه مطابق اساسنامه خود نسبت به استقرار ارکان تشکل اقدام و اساسنامه و صورتجلسه مربوط به استقرار ارکان را تنظیم و برای تایید به دبیرخانه شورای ذی‌ربط ارائه کند.

ماده ۱۶- اساسنامه تشکل باید دارای موارد زیر باشد:

الف- نام و عنوان و در صورت داشتن، عنوان اختصاری.

تبصره- عناوینی مانند سازمان که اختصاص به تشکیلات و ساختار دولتی و نهادهای حاکمیتی داشته باشد، نمی‌تواند در نامگذاری تشکل به کار گرفته شود.

ب- اهداف.

پ- موضوع فعالیت.

ت- مدت فعالیت.

ث- محدوده جغرافیایی و مرکز اصلی فعالیت.

ج- نحوه ایجاد شعب و دفاتر نمایندگی.

چ- ارکان و تشکیلات، نحوه انتخاب، شرح وظایف و اختیارات و مسئولیت‌های آنها.

ح- نحوه تعیین صاحبان امضای مجاز.

خ- نحوه تغییر و تجدید نظر در مواد اساسنامه.

د- نحوه ارائه گزارش مالی و اجرایی به مراجع ذی‌ربط و ذی‌نفعان.

ذ- نحوه اداره تشکل.

ر- میزان سرمایه اولیه.

ز- دوره زمانی تشکیل جلسات شورای عمومی و شورای مرکزی تشکل.

س- نحوه تامین منابع مالی تشکل.

ش- نحوه انحلال.

ص- مشخص ساختن وضعیت دارایی‌ها پس از انحلال.

ماده ۱۷- هیئت موسس، شورای مرکزی، دبیر یا عناوین معادل طبق اساسنامه تشکل، باید دارای شرایط عمومی زیر باشند:

الف- داشتن حداقل هجده سال سن تمام.

ب- تابعیت جمهوری اسلامی ایران.

پ- التزام به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

ت- عدم وابستگی به احزاب، سازمان‌ها و گروه‌های غیرقانونی.

ث- نداشتن محرومیت از حقوق اجتماعی به موجب حکم دادگاه.

تبصره - هیئت موسس تشکل باید دارای حداقل پنج عضو باشد.

ماده ۱۸ - دبیرخانه شورای ذیربط موظف است اقدامات اجرایی لازم را در زمان معین و در چارچوب این آیین‌نامه و دستورالعمل اجرایی آن انجام دهد.

ماده ۱۹ - پروانه فعالیت تشکل‌هایی که درخواست فعالیت در سطح ملی یا منطقه‌ای دارند در صورتی که اهداف و موضوع فعالیت‌شان به تشخیص شورای ملی از ماهیت ملی یا منطقه‌ای برخوردار باشد و توانایی آنها برای فعالیت در سطح مورد درخواست برای شورا احراز شود به طور موقت برای مدت دو سال صادر می‌شود و در صورتی که طی این مدت تشکل‌های ملی در بیش از پنج استان و تشکل‌های منطقه‌ای در بیش از یک استان فعالیت داشته باشند پروانه آنها به صورت چهارساله صادر شده و در غیر این صورت به تشکل استانی تبدیل می‌شوند.

ماده ۲۰ - از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این آیین‌نامه، پروانه فعالیت تشکل‌ها در دبیرخانه شوراهای ملی، استانی و شهرستانی صادر و عیناً جهت ثبت رسمی به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور ارسال می‌شود.

تبصره - روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران موظف است پس از اعلام دبیرخانه شوراهای ملی، استانی و شهرستانی، در خصوص انتشار آگهی ثبت و تغییرات تشکل‌ها اقدام کند.

ماده ۲۱ - تقاضای ایجاد تشکل‌های محلی که توسط حداقل سه نفر از اهالی بالای هجده سال ارایه می‌شود برای ثبت اطلاعات به بخشدار محل فعالیت ارایه می‌شود.

ماده ۲۲ - بخشدارها موظفند پس از دریافت تقاضای ایجاد تشکل محلی نسبت به ثبت مشخصات فردی اعضا، موضوع فعالیت و نشانی محل فعالیت اقدام و پس از ثبت اطلاعات، تشکل یادشده می‌تواند فعالیت خود را آغاز کند.

ماده ۲۳ - به منظور تصمیم‌گیری و نظارت بر فعالیت تشکل‌های بین‌المللی موضوع ماده (۳) و نهادهای مدنی خارجی موضوع ماده (۵) کارگروهی مرکب از معاون وزارت کشور (رییس) و نمایندگان وزارت امور خارجه، وزارت اطلاعات و حسب مورد دستگاه تخصصی مربوط تشکیل می‌شود.

ماده ۲۴ - وظایف کارگروه موضوع ماده (۲۳) به شرح زیر است:

الف- بررسی و تصمیم‌گیری در مورد صدور پروانه فعالیت برای انجمن‌های دوستی که تقاضای فعالیت برای توسعه روابط دوستانه بین ملت ایران با یک کشور خارجی در چارچوب دیپلماسی عمومی را دارند، اجازه و نحوه فعالیت سایر تشکل‌های بین‌المللی موضوع ماده (۳) و فعالیت تشکل‌های متقاضی فعالیت در حوزه اتباع بیگانه.

ب- بررسی و صدور مجوز در خصوص فعالیت مشترک تشکل‌ها با دولت‌ها، سفارت‌خانه‌ها یا نهادهای مدنی خارجی موضوع ماده (۵)، دریافت هرگونه کمک یا عقد قرارداد با دولت‌ها،

سفارتخانه‌ها و نهادهای مدنی خارجی موضوع ماده (۵) و سایر نهادهای بین‌المللی و دایر کردن شعبه و دفتر نمایندگی در خارج از کشور.

پ- بررسی و صدور مجوز در خصوص فعالیت نهادهای مدنی خارجی موضوع ماده (۵).

ت- نظارت بر فعالیت تشکل‌ها و نهادهای موضوع ماده (۲۳) و اعلام نظر در مورد تخلفات و گزارش‌های رسیده از عملکرد آنها.

تبصره ۱ - انجمن‌های دوستی موضوع این ماده تنها می‌توانند در یک کشور فعالیت کنند و اعضای آنها نیز تنها می‌توانند در یک انجمن، مسئولیت اصلی و رسمی داشته باشند.

تبصره ۲- تشکل‌های بین‌المللی موضوع ماده (۳) و همچنین سایر تشکل‌هایی که خواستار فعالیت موردی در سطح بین‌المللی هستند برای انجام اقدامات موضوع بند (ب) این ماده باید پس از ارایه درخواست و دریافت مجوز مربوط اقدام کنند.

ماده ۲۵- نحوه حضور و عضویت تشکل‌ها در مجامع بین‌المللی، برقراری ارتباط با سفارتخانه‌ها یا آژانس‌های وابسته به سازمان ملل متحد، فعالیت با آژانس‌های وابسته به سازمان ملل متحد با دعوت از شخصیت‌های خارجی و چگونگی اطلاع‌رسانی در این موارد به مراجع مربوط، در دستور العمل اجرایی این آیین‌نامه تعیین می‌شود.

ماده ۲۶- در صورت تخلف تشکل‌های موضوع ماده (۲۳) از انجام تکالیف مربوط به اطلاع‌رسانی و دریافت مجوز از کارگروه موضوع ماده (۲۳) یا انجام فعالیت در يك کشور بدون دریافت مجوز، کارگروه مذکور رسیدگی کرده و پس از استماع دفاعیه تشکل، حسب اقتضا و متناسب با تخلف، به شرح زیر صدور رای می‌کند:

۱- تذکر کتبی و درج در پرونده با تعیین مهلت برای اصلاح وضعیت تشکل.

۲- تعلیق موقت پروانه فعالیت تشکل حداکثر به مدت سه ماه.

۳- درخواست انحلال تشکل متخلف از دادگاه صالح.

تبصره - کارگروه مذکور موظف است در زمان رسیدگی، از تشکل ذی‌نفع برای حضور در جلسه و ارایه دفاعیات دعوت کند.

ماده ۲۷- نهادهای مدنی خارجی موضوع ماده (۵) برای فعالیت در ایران باید مدارک زیر را به کارگروه موضوع ماده (۲۳) ارایه و موافقت کارگروه مذکور را تحصیل کنند:

الف- درخواست کتبی با تعیین محدوده زمانی و مکانی حضور و فعالیت در ایران.

ب- اساسنامه و آگهی ثبت و ترجمه رسمی آن.

پ- موضوع فعالیت مورد نظر.

ماده ۲۸- کارگروه موضوع ماده (۲۳) پس از دریافت مدارک موضوع ماده (۲۷) نسبت به بررسی درخواست اقدام و ضمن احراز غیردولتی، غیرانتفاعی و غیرسیاسی بودن درخواست‌دهنده و عدم مغایرت فعالیت اعلام‌شده با قوانین و مقررات ایران تصمیم‌گیری می‌کند.

ماده ۲۹- تشکل‌ها پس از دریافت پروانه فعالیت و ثبت آن، از حقوق زیر برخوردار می‌شوند:

الف- مشاوره، اظهار نظر و ارایه پیشنهاد راهکارها به دستگاه‌های اجرایی متناسب با تخصص و موضوع فعالیت تشکل.

ب- دیده‌بانی و نظارت بر عملکرد سایر بخش‌های جامعه در زمینه فعالیت تخصصی خود.

پ- ارایه خدمات اجتماعی حسب تخصص و حوزه فعالیت.

ت- مشارکت در اجرای برنامه‌ها و پروژه‌های دستگاه‌های اجرایی، بخش خصوصی و

سازمان‌های بین‌المللی مورد تایید کارگروه موضوع ماده (۲۳) و سایر دستگاه‌های ذی‌ربط از طریق تفاهم یا عقد قرارداد با آنها.

ث- عقد تفاهم‌نامه و قرارداد همکاری با اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی داخل و خارج مطابق قوانین و مقررات جاری کشور.

ج- برگزاری اجتماعات و راهپیمایی‌ها در جهت تحقق اهداف تشکل پس از کسب مجوز از مراجع قانونی مربوط.

چ- ارایه خدمات آموزشی و انتشار نشریه و ایجاد پایگاه اینترنتی و استفاده از سایر ابزارهای اطلاع‌رسانی و محصولات فرهنگی، آموزشی و پژوهشی با رعایت قوانین و مقررات مربوط.

ح- دادخواهي در مراجع قضايي، مطابق قانون آيين دادرسي كيفري و ساير قوانين مربوط.

ماده ۳۰- تشكّل موظف است منابع تأمين هزينه‌هاي خود را با رعايت ضوابط اين آيين‌نامه در اساسنامه تعيين كند.

ماده ۳۱- تشكّل موظف است دريافت‌ها و پرداخت‌هاي خود را از طريق حساب بانكي صورت دهد و عملکرد مالي خود را در دفاتر مالي مربوط ثبت كند.

ماده ۳۲- تقسيم اموال و مازاد درآمد تشكّل در ميان مؤسسان، اعضا و مديران قبل از انحلال ممنوع است.

ماده ۳۳- تشكّل موظف است امكان دسترسي بازرسان دبیرخانه شوراي ذي‌ربط را به اطلاعات و اسناد خود در حضور نماينده تشكّل و صرفاً در محل دفتر تشكّل فراهم كند.

ماده ۳۴- در صورتي كه دبیرخانه شوراهای ملي، استاني و يا شهريستاني راساً يا از طريق دستگاه‌هاي اجرائي تخصصی، تخلفات و يا خروج از شرايط تاسيس تشكّل را احراز كند گزارش مستند مربوط را به شوراي ذي‌ربط ارايه مي‌كند و اين شورا پس از بررسي مدارك و مستندات ارايه‌شده و پس از استماع دفاعيه تشكّل، حسب اقتضا و متناسب با تخلف، به شرح زير صدور راي مي‌كند:

۱- تذکر کتبی و درج در پرونده با تعیین مهلت برای اصلاح وضعیت تشكّل.

۲- تعليق موقت پروانه فعاليت تشكّل حداكثر به مدت سه ماه.

۳- درخواست انحلال تشكّل متخلف توسط شورای ملی از دادگاه صالح.

تبصره ۱- تشكّل‌ها مي‌توانند مراتب اعتراض خود را از تصميم شوراي شهرستان به شوراي استان و از تصميم شوراي استان به شوراي ملي ارايه كنند.

تبصره ۲- دبیرخانه شورای ذي‌ربط موظف است در زمان رسيدگی به گزارش تخلف يا شكایت، از تشكّل ذي‌نفع برای حضور در جلسه و ارايه دفاعيات دعوت به عمل آورد.

ماده ۳۵- دستگاه‌هاي اجرائي موظفند به منظور تحقق اهداف اين آيين‌نامه و كمك به توسعه مشاركت تشكّل‌ها در امور اجتماعي، نسبت به شناسايي و واگذاري تصدي‌ها و فعاليت‌هاي اجتماعي قابل واگذاري دستگاه متبوع به تشكّل‌ها مطابق قوانين و مقررات مربوط اقدام كنند.

ماده ۳۶- انحلال تشكّل به دو شكل زير صورت مي‌پذيرد:

الف- انحلال اختياري طبق شرايط مقرر در اساسنامه.

ب- انحلال اجباري در صورت رأي دادگاه صالح يا عدم امكان تطبيق وضعيت تشكّل موضوع ماده (۳۹).

ماده ۳۷- كلييه تشكّل‌هايي كه قبل از لازم‌الاجرا شدن اين آيين نامه تاسيس شده‌اند، ظرف دو سال از تاريخ لازم‌الاجرا شدن اين آيين نامه بايد نسبت به تطبيق وضعيت خود با اين آيين نامه اقدام كنند.

ماده ۳۸- از تاريخ لازم‌الاجرا شدن اين آيين‌نامه، تشكّل‌هايي كه به‌عنوان موسسات موضوع بند (۱۳) ماده (۲۶) قانون تنظيم بخشي از مقررات مالي دولت قصد فعاليت در زمينه های تصريح شده در ماده واحده لايحه قانونی راجع به تشكيل سازمان بهزيستی کشور - مصوب ۱۳۵۹- دارند در چارچوب احكام اين آيين‌نامه از سازمان بهزيستی کشور پروانه فعاليت دريافت می‌کنند و به ثبت می‌رسند.

ماده ۳۹- دستورالعمل اجرائي اين آيين‌نامه ظرف شش ماه از تاريخ لازم‌الاجرا شدن آن توسط وزارت کشور با همكاری وزارت تعاون، كار و رفاه اجتماعي، وزارت ورزش و جوانان و سازمان حفاظت محيط زيست تهيه و ابلاغ مي‌شود.

اسحاق جهانگیری معاون اول رئیس جمهور این آیین نامه را در تاریخ ۱۳۹۵/۶/۶ برای اجرا به وزارت کشور- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی - وزارت ورزش و جوانان -وزارت دادگستری- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری - سازمان حفاظت محیط زیست و معاونت رئیس جمهور در امور زنان و خانواده ابلاغ کرده است .